

Návrh

na vyhlášení zvláště chráněného území

ve smyslu ustanovení § 40 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb.
o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“)
a § 10 vyhlášky č. 45/2018 Sb. o plánech péče, zásadách péče a podkladech
k vyhlášení, evidenci a označování chráněných území, kterou se provádí některá
ustanovení zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších
předpisů

Přírodní památky

Nerestský lom

Datum zpracování:

únor 2021

1. Název zvláště chráněného území:

Nerestský lom

2. Návrh kategorie ochrany zvláště chráněného území

Přírodní památka (dále také PP) ve smyslu § 36 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon).

3. Předměty ochrany a jejich popis

3.1. Souhrnná charakteristika předmětů ochrany:

Předmětem ochrany je opuštěný vápencový lom s výskytem vegetace skal a suchých trávníků a druhově pestrá společenstva živočichů a rostlin, především výr velký (*Bubo bubo*), čolek velký (*Triturus cristatus*), čolek obecný (*Lissotriton vulgaris*), kuňka obecná (*Bombina bombina*), modrásek vikvicový (*Polyommatus coridon*), rýhonosec *Lixus ochraceus*, krasec *Coraebus elatus*, krytohlav *Cryptocephala rubicunda*, sasanka lesní (*Anemone sylvestris*), vratička měsíční (*Botrychium lunaria*) a hadilka obecná (*Ophioglossum vulgatum*).

3.2. Popis hlavních předmětů ochrany:

A. společenstva

Název ekosystému	Podíl plochy v ZCHÚ (%)	Popis ekosystému
Širokolisté suché trávníky (T3.4D)	cca 20 %	Trávníky na hlubších půdách s dominancí <i>Brachypodium pinnatum</i> . Dále se vyskytují druhy jako <i>Koeleria pyramidata</i> , <i>Phleum phleoidis</i> , z dalších jsou to <i>Prunella grandiflora</i> , <i>Scabiosa columbaria</i> , <i>Polygala commosa</i> , <i>Thymus pulegioides</i> , <i>Carlina acaulis</i> , <i>C. vulgaris</i> , <i>Potentilla tabernaemontani</i> , <i>Festuca rupicola</i> , <i>Linum catharticum</i> , <i>Galium verum</i> , <i>Euphorbia cyparissias</i> , <i>Centaurea scabiosa</i> , <i>Plantago media</i> , <i>Helianthemum grandiflorum subsp. obscurum</i> , <i>Securigera varia</i> , <i>Anthylis vulneraria</i> , <i>Trifolium montanum</i> atd.
Acidofilní suché trávníky (T3.5B)	cca 8 %	Ne zcela zapojené trávníky na mělkých půdách na hranách lomů. Dominuje <i>Festuca rupicola</i> , dále <i>Festuca ovina</i> , <i>Koeleria pyramidata</i> , <i>Phleum phleoidis</i> , <i>Dianthus carthusianorum</i> , <i>Thymus pulegioides</i> , <i>Cerastium arvense</i> , <i>Potentilla tabernaemontani</i> , <i>Rumex acetosella</i> , <i>Euphorbia cyparissias</i> , <i>Hieracium pilosella</i> , <i>Pimpinella saxifraga</i> , <i>Potentilla tabernaemontani</i> , <i>Sanguisorba minor</i> , vzácněji <i>Asperula cynanchica</i> , <i>Potentilla arenaria</i> , <i>Seseli annuum</i> atp.
Bazifilní vegetace efemér a sukulentů (T6.2B)	cca 21 %	Nezapojené společenstvo skeletovitých primitivních a mělkých půd zejména na hranách lomových stěn a na dně velkého lomu, maloplošně i jinde. Místy dominují mechy a lišejníky, z cévnatých dominují <i>Medicago minima</i> , <i>Sanguisorba minor</i> , <i>Erodium cicutaria</i> , <i>Echium vulgare</i> , <i>Potentilla tabernaemontani</i> . Dále jsou přítomny druhy <i>Alyssum alyssoides</i> , <i>Holosteum umbelatum</i> , <i>Cerastium arvense</i> , <i>Sedum sexangulare</i> , <i>Seseli annuum</i> , <i>Euphorbia cyparissias</i> , <i>Acinos arvensis</i> , <i>Arenaria sepyllifolia</i> , vzácně <i>Jovibarba globifera</i> , <i>Taraxacum sect. Erythrosperma</i>

Název ekosystému	Podíl plochy v ZCHÚ (%)	Popis ekosystému
Vegetace výslunných vápencových skal se sleziníkem routičkou (S1.1)	cca 14 %	Tato vegetace se vyvíjí na lomových stěnách a puklinách v nich. Typickým druhem je <i>Asplenium ruta-muraria</i> , ostatní druhy sem pronikají ze společenstev mělkých půd a teplomilných trávníků např. <i>Potentilla tabernaemontani</i> , <i>P. arenaria</i> , <i>Seseli annuum</i> , <i>Koeleria pyramidata</i> , <i>Asperula cynanchica</i> , <i>Campanula rotundifolia</i> , <i>Cerastium arvense</i> , <i>Poa compressa</i> atd.

B. druhy

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	stupeň ohrožení	popis biotopu druhu
Živočichové			
<i>Coptocephala rubicunda rubicunda</i> mandelinka	Jednotlivý nález na dně lomu v jižní části (49°30,47065'N, 14°4,08692'E), zřejmě vitální populace s rizikem poklesu.	-, VU	Xerothermní druh bylinotrávních porostů na výslunných stráních, mezích, stepním bezlesí. V ČR nehojný v nižších polohách.
<i>Coraebus elatus elatus</i> krasec	jednotlivý nález (49°30,47238'N, 14°4,08088'E), zřejmě jen menší populace s rizikem poklesu.	-, VU	Nehojný krasec s vývojem v kořenech krvavců a mochen. Obyvatel xerothermních až mezofilních, přírodních trávníků nižších poloh.
<i>Lixus ochraceus</i> rýhonosec	Jednotlivý nález nad západní hranou lomu (49°30,49992'N, 14°4,01095'E), zřejmě jen velmi malá populace s rizikem poklesu.	-, VU	V ČR vzácný xerothermní druh přírodních stanovišť stepního bezlesí s oligofágním vývojem v Brassicaceae.
<i>Polyommatus coridon</i> modrásek vikvicový	Početná populace modráska. Vyskytuje se takřka v celém lomu vyjma silně zarostlých míst s travinami.	VU	Druh otevřených xerothermních biotopů teplejších oblastí
<i>Lissotriton vulgaris</i> čolek obecný	Na řešeném území tvoří velmi malou a zranitelnou populaci o velikosti spíše nižších desítek jedinců.	SO/VU	Rozmnožuje se v rybnících, tůních, jezírkách v lomech, hlinících a pískovnách, v zatopených příkopech podél cest, kalužích na polních i lesních cestách a v závlahových kanálech. Populace čolků setrvává ve vodě přibližně tři až čtyři měsíce. Pak žijí čolci v lese i mimo les, na loukách a v lidských sídlech.

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	stupeň ohrožení	popis biotopu druhu
<i>Triturus cristatus</i> čolek velký	Celkově lze odhadnout velikost populace na spíše nižší až střední desítky jedinců.	SO, EN Natura 2000 (příloha II. a IV.)	Čolek velký se rozmnožuje v širokém výběru mokřadních biotopů (rybníky, tůňe, jezírka v těžebních prostorách, vzácněji i zatopené příkopy, větší kaluže na cvičištích těžké techniky, závlahové kanály a vybetonované nádrže). V suchozemské fázi žijí čolci v lese i mimo les.
<i>Bombina bombina</i> kuňka obecná	Druh zde tvoří nepočetnou populaci o velikosti spíše nižších desítek jedinců, limitovanou nabídkou vhodných vodních biotopů, resp. vysycháním těch stávajících.	SO, EN Natura 2000 (příloha II. a IV.)	Kuňka obecná se rozmnožuje obvykle v nelesních rybnících a tůňích s pozvolnými břehy a dostatkem mělkých litorálů, s vyšším zastoupením měkkých vodních makrofyt. Typickým biotopem tohoto druhu je rybník nebo větší tůň s dobře vyvinutými litorálními porosty, pozvolnými břehy a s minimální nebo žádnou rybí obsádkou. Kromě rybníků se kuňka rozmnožuje v tůňích na loukách a lučních ladech, v lomech, pískovnách, na výsypkách apod.
<i>Bubo bubo</i> výr velký	1 hnízdící pár	O /EN	Skalnaté stráně, často v kaňonech větších řek, kamenolomy, zříceniny, rozsáhlejší lesy, zpravidla nedaleko otevřených ploch, kde loví potravu.
Rostliny			
<i>Anemone sylvestris</i> sasanka lesní	výskyt v Dp 1 (49,5073519N, 14,0681781E, cca 50 kvetoucích i sterilních jedinců), Dp 4 (nižší stovky kvetoucích i sterilních jedinců ve třech subpopulacích 49,5090964N, 14,0687617E 49,5090667N, 14,0668197E 49,5083725N, 14,0667969E), Dp 5 (cca kvetoucích i sterilních 100 jedinců 49,5081994N, 14,0661653E	C2b, §3	Světlomilný druh širokolistých trávničků, v DP 1 a 5 jde o biotopy silněji degradované absencí managementu a hromaděním stařiny spolu s expanzí <i>Calamagrostis epigejos</i> . DP 4 je kosena, druh zde nejlépe prosperuje a expanze <i>C. epigejos</i> je zde nejnižší.
<i>Botrychium lunaria</i> vratička měsíční	dva jedinci v Dp 2 49,5075497N, 14,0683861E	C2b, §3	Druh roste cca uprostřed Dp 2 v nezapojeném štěrkopískovém substrátu. V minulosti nalezen u vstupu do hlavního lomu vpravo pod stěnou v desítkách jedinců, v současnosti tato populace nebyla objevena.

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	stupeň ohrožení	popis biotopu druhu
<i>Ophioglossum vulgatum</i> hadilka obecná	cca 100 jedinců v Dp 5 mez tůň a cestičkou 49,5081461N, 14,0667406E	C2b, §3	Druh narušovaných vlhkých ploch. Zde v porostu <i>Carex disticha</i> .

4. Cíl ochrany

Dlouhodobým cílem péče je zachování mozaiky druhově bohatých otevřených biotopů s velkým zastoupením raně sukcesních stádií vyvinutých na místě opuštěného vápencového lomu. Udržení charakteru lokality je možné pouze za předpokladu realizace vhodných managementových zásahů.

5. Základní ochranné podmínky

Základní ochranné podmínky přírodních památek jsou stanoveny v § 36 odst. 2 zákona.

6. Návrh bližších ochranných podmínek

V souladu s ustanovením § 36 odst. (1) zákona se navrhuje, aby na území nově navržené PP bylo možno jen se souhlasem orgánu ochrany přírody provádět tyto činnosti a zásahy:

- a) povolovat změny druhu pozemků nebo způsobů jejich využití,
- b) zřizovat skládky jakýchkoli materiálů,
- c) zřizovat příkrmovací zařízení nebo slániska a přikrmovat mimo příkrmovací zařízení,
- d) vysazovat nebo vysévat rostliny anebo vypouštět živočichy.

Souhlasy uvedené v bodech a) až d) se nevyžadují, pokud tyto činnosti vykonává přímo příslušný orgán ochrany přírody, nebo jsou příslušným orgánem ochrany přírody požadovány v rámci realizace schváleného plánu péče nebo v rámci opatření ke zlepšení stavu prostředí přírodní památky a jejího ochranného pásma.

7. Vymezení hranice přírodní památky a jejího ochranného pásma

7.1. Navrhovaná hranice přírodní památky

Oproti původnímu vymezení vlastní přírodní památky dojde k drobnému zvětšení plochy z 5,24 ha na 5,31 ha.

7.2. Vymezení ochranného pásma přírodní památky

Ochranné pásmo se nevyhlašuje.

7.3. Získání informace o vymezení přírodní památky a jejího ochranného pásma

Zákres a vymezení hranice PP a jejího ochranného pásma je přílohou číslo 1 tohoto návrhu.

Návrh hranic PP a ochranného pásma je dále k dispozici na internetových stránkách Krajského úřadu – Jihočeský kraj (www.kraj-jihocesky.cz) v kapitole „Krajský úřad – Odbor životního prostředí, zemědělství a lesnictví – Ochrana přírody a krajiny – Oddělení – Příroda, krajina, druhová ochrana – Zvláště chráněná území“ (<https://zp.kraj-jihocesky.cz/zvlaste-chranena-uzemi.html>).

8. Územně správní zařazení přírodní památky a ochranného pásma

kraj: Jihočeský
okres: Písek
obec s rozšířenou působností: Písek
obec s pověřeným obecním úřadem: Mirovice
obec: Horosedly, Nerestce
katastrální území: Horosedly, Dolní Nerestce

9. Přehled katastrálních území a parcelních čísel pozemků dotčených návrhem přírodní památky a ochranného pásma přírodní památky:

Podrobný výčet parcel, výměr je přílohou č. 3 tohoto návrhu.

10. Předpokládaná výměra zvláště chráněného území*:

Přírodní památka: 5,31 ha
Celkem: 5,31 ha

* *výměra byla stanovena výpočtem z mapových podkladů (v programu ArcGIS)*

11. Odůvodnění návrhu:

11.1. Historie ochrany území, vymezení PP:

Jedná se o nové vyhlášení stávajícího chráněného území. Ochrana území o rozloze téměř se rovnající současnému návrhu byla stanovena vyhláškou Okresního národního výboru Písek ze dne 4.12.1985 účinnou ode dne 1. 2. 1986.

Nařízením vlády č. 318/2013 Sb., o stanovení národního seznamu evropsky významných lokalit, ve znění pozdějších předpisů, se území navrhované PP stalo evropsky významnou lokalitou CZ0310084 Nerestský lom.

11.2. Hlavní důvody zpracování návrhu na vyhlášení PP:

Hlavním důvodem zpracování návrhu na vyhlášení přírodní památky je zařazení lokality na národní seznam evropsky významných lokalit. Tato změna statusu spojená s doplněním předmětů ochrany je důvodem k zahájení legislativního procesu nového vyhlášení zvláště chráněného území.

Po novém vyhlášení PP bude novým zřizovacím předpisem zrušen čl. 1 odst. 1 „Nerestský lom“ Vyhlášky Okresního národního výboru Písek, o chráněných přírodních výtvořech ze dne 4. 12. 1985, s účinností ode dne 1. 2. 1986.

11.3. K názvu zvláště chráněného území:

Název Nerestský lom je užíván od vyhlášení území v roce 1985. Shodný název nese i evropsky významná lokalita. Vzhledem k tomu, že nové vyhlášení je přehlášením stávajícího zvláště chráněného území je žádoucí původní zažitý název zachovat.

11.4. Ke kategorii ochrany zvláště chráněného území:

Charakter území i předmětu ochrany a předpokládaný režim péče o ZCHÚ odpovídá kategorii PP.

11.5. K předmětům ochrany:

Nově definovaný předmět ochrany zachovává předměty ochrany stávající PP, které na základě inventarizačních průzkumů provedených v roce 2019 zpřesňuje výčtem konkrétních významných druhů rostlin a živočichů vyskytujících se na lokalitě. Současně je předmět ochrany doplněn o typy přírodních stanovišť, které jsou dle nařízení vlády č. 318/2013 Sb., o stanovení národního seznamu evropsky významných lokalit předmětem ochrany evropsky významné lokality Nerestský lom.

11.6. K cílům ochrany:

Cíle ochrany jsou formulovány tak, aby bylo zajištěno zachování předmětu ochrany v příznivém stavu.

11.7. K návrhu bližších ochranných podmínek:

Bližší ochranné podmínky PP jsou navrženy v souladu s ustanovením § 44 odst. 3 zákona a jsou nastaveny tak, aby umožnily orgánu ochrany přírody usměrňovat činnosti, které nejsou zcela ošetřeny základními ochrannými podmínkami PP a mohly by vést k nežádoucím změnám dochovaného stavu přírodního prostředí.

11.8. K jednotlivým bližším ochranným podmínkám:

Na území nově navržené PP bylo možno jen se souhlasem orgánu ochrany přírody provádět tyto činnosti a zásahy:

ad a) *povolovat změny druhů pozemků nebo způsobů jejich využití:*

Předmět ochrany PP je vázán na stávající druh a způsob využití pozemků; ve všech případech se jedná o ostatní plochy. Změna druhu a způsobu využití pozemků (například zalesnění) znamená potenciální ohrožení předmětu ochrany PP je navrhováno vázat ji na souhlas orgánu ochrany přírody.

ad b) *zřizovat skládky jakýchkoli materiálů:*

Stanoviště výskytu některých druhů tvořících předmět ochrany PP mohou být nevhodným umístěním skládky i malého rozsahu nebo krátké doby trvání vážně poškozeny nebo zcela zničeny.

ad c) *zřizovat příkrmovací zařízení nebo slániska a přikrmovat mimo příkrmovací zařízení:*

Zařízení k přikrmování zvěře stejně jako přikrmování mimo příkrmovací zařízení může být zdrojem nežádoucího zvýšení trofie v území a možného zavlékání semen stanovištně nepůvodních druhů rostlin, včetně druhů invazních.

ad d) *vysazovat nebo vysévat rostliny anebo vypouštět živočichy:*

Vysazování rostlin a vypouštění živočichů může ohrozit genetickou stabilitu zdrojových nebo posilovaných populací a tím ohrozit tyto druhy na jejich existenci. Dalším rizikem je případné ovlivnění druhů na lokalitě novým prvkem, který může být zdrojem patogenů, důvodem vysoké predace apod. pro populace místních druhů.

11.9. K vymezení hranice zvláště chráněného území:

Nově navržená hranice PP je shodná s hranicí stávajícího ZCHÚ, pouze je doplněna o dva nové krátké úseky protínající jednu parcelu – cestu, která oddělovala dvě disjunktní části současného MZCHÚ. Nově vymezená hranice část cesty zahrnuje. Změna je marginální.

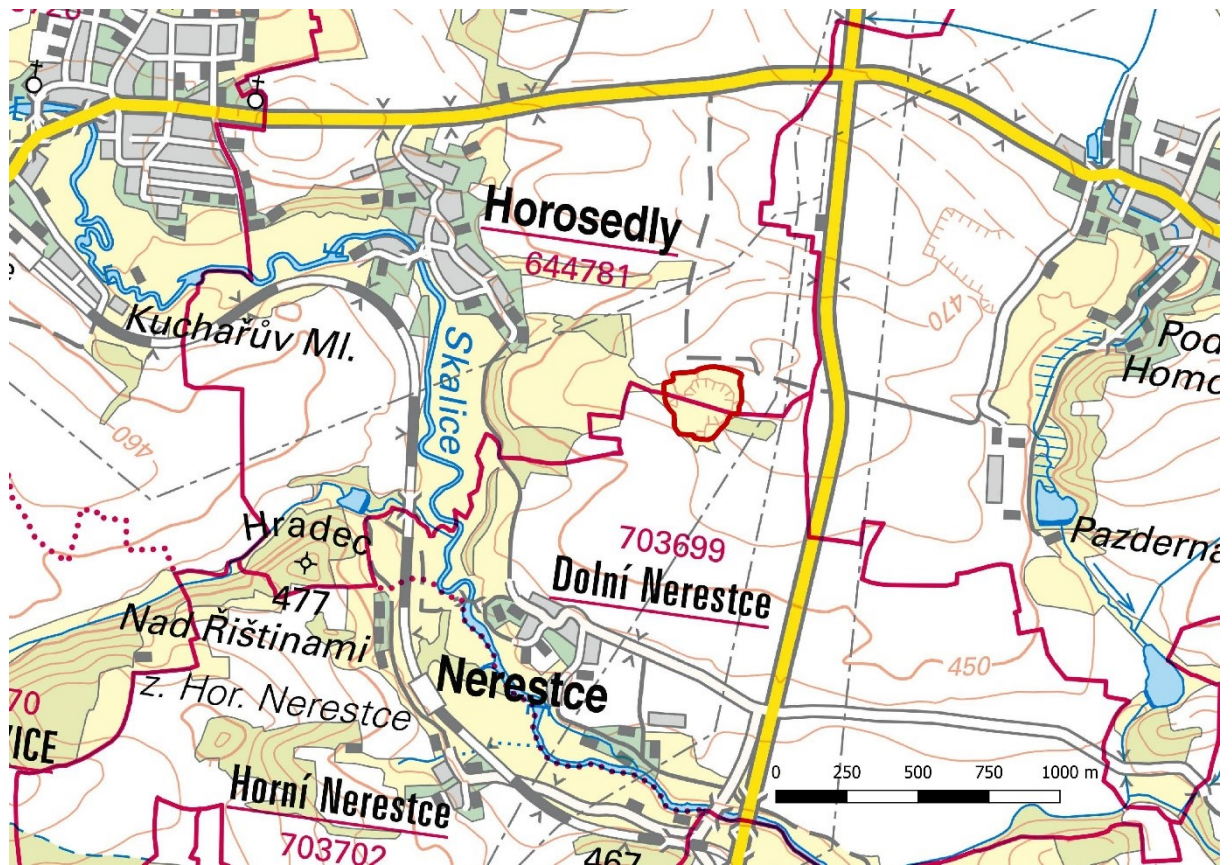
11.10. K vymezení ochranného pásma:

Ochranné pásmo se nevymezuje

Přílohy:

1. orientační mapa PP Nerestský lom
2. seznam parcel dotčených navrhovanou PP a jejím OP
3. zakres hranice PP Nerestský lom do katastrální mapy

Příloha 1: orientační mapa PP Nerestský lom

Příloha číslo 2: Seznam parcel

Přírodní památka

Katastrální území: 644781 Horosedly

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Číslo listu vlastnictví	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)
917		ostatní plocha	jiná plocha	1	740	740
918		ostatní plocha	jiná plocha	59	394	394
919		ostatní plocha	jiná plocha	59	1562	1562
920		ostatní plocha	jiná plocha	364	28802	28802
Celkem						31496

Katastrální území: 703699 Dolní Nerestce

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Číslo listu vlastnictví	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)
199		ostatní plocha	jiná plocha	1	5633	5633
190/1		ostatní plocha	jiná plocha	102	6862	6862
190/3		ostatní plocha	neplodná půda	1	2077	2077
190/4		ostatní plocha	neplodná půda	26	44	44
190/5		ostatní plocha	neplodná půda	26	284	284
190/6		ostatní plocha	neplodná půda	26	840	840
190/7		ostatní plocha	jiná plocha	1	5143	5143
361/1		ostatní plocha	ostatní komunikace	1	1202	719
Celkem						21605

Příloha číslo 3: zakres hranice PP Nerestský lom do katastrální mapy

